

Ayda Bir Yayınlanır
2. Yıl 19. Sayı
Haziran 1982 100 Lira

Mübârek Giysi Takımı

RESİMLERİNDE süsleyici öğeleri seçen bir duyarlık katarak figür düzenlemelerinde ya da kırsal yöre peyzajlarında kullanan sanatçıların, geometrik bir istif şeması anlayışını da elden bırakmadıklarına bakılırsa, özgün nakış geleneğimizin alçakgönüllü birer temsilcisi oldukları düşünülebilir. Bu eğilimi yansıtan sanatçıların yapıtlarında, süsleyici öğelerin abartılmadan resim düzününün yapısal kurgusuyla birleştirilmiş olduğu da göze çarpar. Süsleyici öğenin gerçek zenginliği, ya da değerini ortaya çıkaran da zaten işin bu yanındır. Çağdaş Türk resim sanatı içindeki çeşitliliğilimler arasında özgün bir grup oluşturduğu görülen bu sanatçıların "naif çerçevesi" içine girmekle beraber, bu kavram üzerinde tartışmaya yer bırakmayacak şekilde bilgi ve eğitim deneyimlerini kendilerince özümsemiş oldukları apaçıktır.

Bu düşünceleri belirtmeme Ekin Nayır Sağıroğlu'nun "A" Galerisinde açılan sergisi vesile oldu. Kuşkusuz sözü edilen özellikleri paylaşan böyle bir grubun başında Oya Katoğlu yer alır. Sevim İnaltong, Berna Türemen de ilk planda akla gelen diğer isimlerdir. Bu sanatçılar gözlem ya da tasarımların gündelik yaşamdan edinilmiş olan küçük ve iddiasız hüznün ya da sevinçlerini görsel bir şiir fantezisi dokur ya da örer gibi resimleştirirler.

Bu duyarlı ve dokunaklı süsleyici tavrın kadın sanatçıları arasında yaygın olması, hatta bu tür bir resmi erkek kısmının yapamayacağı savı bile pek de boşuna bir sav olmasa gerektir. Buna eklenmesi gereken diğer bir düşünce, bu resimlerin köyle kasabayla ilişkili olmalarına karşın, bir folklor marazını yansıtmamalarıdır.

Kadın kısmının biraz fazlaca "erkek-leştiği" ve son günlerde eşit haklar filan gibi sorunları yeniden gündeme getiren yayınların çoğaldığı bu aşamada, yukarıda sözü edilen sanatçıların, kadın gerçeğinin pek has bir yanına karşılık oluşturdukları da doğrusu bir hakikattir. Kadın kısmının çok doğal hakkı olan ve aklı başında hiç kimsenin karşı çıkmayacağı "eşit hak" sorununu abartarak vurgulayan entellektüel kadın militanlar, son aylarda kamuoyunu kasıp kavuran

Özer Kabaş'tan bir örnek

SEZER TANSUĞ

bir "hak savurganlığına" bile başlamışlardır.

Sözü, gene resim sergisi tadına bağlamak amacıyla, yeterince tadı tuzu olmasa da bir başkatezğâhaya naştırmak gerekir. Tom Holman adında İstanbulda yaşadığı anlaşılan bir Amerikalı yazarın, "resimlerinde kadın arayışı var" diyerek, bir görünmeyen kadın imajıyla İpek Aksüğü'ün "Şerife" giysi konfeksiyonuna yaptığı yaklaşım, doğrusu science-fiction kabilinden bir critique-fiction olarak değerlendirilebilir. Konfeksiyon bir giysi motifinin dizi çeşitlenmeleri Amerikan usulü standart kişilik konumuna revnak verebilir, ama Şerife'nin şu mübarek giysi takımı asıl düalitesini ancak bir yandan hortlaklar dizisi, öte yandansa hiç bir takımı ırgalamayan rengi belirsiz bir forma oluşturmakla edinebilmektedir. Ünlü science-fiction sinema klasiği Görünmeyen Adam'dan sonra Görünmeyen Kadın Şerife'nin, hangi resimsel serüveni tuvale yansıttığı meçhuldür. Tom Holman'ın, kadına ait içi boşaltılmış bir tür giysi imgesini belli bir tasarım katkısıyla doldurmayı önerip "biz de kendi gerçeklerimize dayanarak Şerife'yi aramalıyız" demesi doğrusu fiyakalı bir eleştiriyi çaptan düşüren bir öneridir. Bu içi boş giysilere hiç bir kadın gerçeği uymaz. Yazar, söz konusu içi boş giysi imgelerinin sergisinin yorumuna moda ile kadın kişiliği arasındaki ilişkilerle işaret eden, fashion-anfashion onuku-

ram katkısını yapmayı da deniyor. Biz bunu bir yana bırakalım, bu sergi herşeyden önce, giysi imgelerinin resimsel açıdan irdelenme zahmetine değer nitelikte değildir. Bu sergiyle aynı yer ve aynı sürede yer alan Nur Koçak sergisi ise kuşkusuz daha önemli bir sergiydi.

KADIN sanatçıları arasında ilginç bir rekabet ayı olarak Türk resim sanatı tarihine geçmesi gereken Nisan 1982'nin ilgi çekici isimlerinden biri de Hale Arpacıoğlu idi. Yahşi Baraz'ın Kurtuluş' taki galerisini genişletme onarımına rastlayan bu sergi, sanatçının atölyesindeki izlenimden çok daha kuvvetli bir etkiyle seyirciyi sarmaktaydı. Kadın sanatçıların hayli etkin oldukları çağdaş resim sanatımızın üslup cesaretini yansıtan bir ismini böylece kazanmış olduk.

ÖTE yanda ayın (hatta yılın) en müstesna sanat olayı, Melike Abasıyanık Kurtiç'in nakış duyarlığıyla eğildiği deniz keşanesi çizimliydi. Doğal bir varlığa sanatsal yaklaşımın bu denli güçlü ve duyarlı olanına bizim sanatçıları arasında rastlayabilmek hiç de kolay bir iş değildir. Şu sıralar pek önemli bir iş yaptığı görülen Nur Koçak'ın da hayatı boyu erişemeyeceği bir iştir.

Öte yandan bambaşka kategoriden eski minyatür ve tezhip nakışlarının bir tür yorum uygulaması denebilecek bir çabayı da Urart galerisinde bayan Bezmen sergiledi. Bu sergiyi bir hobi anlamının ötesine götüren, sanat eğitimi kurumlarında salt bu işin yapıldığı bölümlerin yeniden açılması değil, ama resim eğitiminin program kapsamına bu işin mutlaka girmesi zorunluğunu aklı getirmesidir. Sanatçı adaylarına çıplak modele bakmak ve diğer desen çalışmalarının yanısıra geleneksel, hat, minyatür ve tezhib çalışmaları da yapmak zorunluğunun da getirilmesi, ustalığa yakın yeteneklerin, geleneği özümseyen sentezlere ulaşabilmelerine yardımcı olacaktır.

MAÇKA Sanat galerisinde Özer Kabaş'ın Mayıs ayı içinde yer alan sergisine gelince, bunun da yılın en özgün sanat olaylarından biri olduğu kanısındayım.